delmagyar.hu

© Délmagyarország, www.delmagyar.hu | Minden jog fenntartva.

Szex és önkény a szentesi múzeumban

GONDA ZSUZSANNA

2011.04.21. 06:02

Szentes - Az erényöv titkos történetei címmel nyílt korhatáros kiállítás Szentesen a Koszta József Múzeumban. 14 éven aluliakat nem engednek be a kiállítótérbe, a 14-16 év közötti fiatalok pedig csak szülői felügyelettel, illetve tárlatvezetéssel tekinthetik meg a tárlatot.

Hírlevél feliratkozás

Értesülni szeretnék a napi friss helyi hírekről! E-mailemre levél érkezik, amelyben megerősítem a feliratkozást.

név

e-mail cím

OK

Milyen a legutóbbi hírlevél?

– Nagyobb az érdeklődés egy korhatáros kiállítás iránt? – kérdeztük Varga Benedeket, a kiállítás kurátorát, a Semmelweis Orvostörténeti Múzeum igazgatóját.

– Jelzésként tettük ki a 16-os karikát, ez nem egy pajzán kiállítás. Inkább azt mondanám, hogy egy nagyon korrekt üzenettel rendelkező kiállítás, ami egy egyébként erotikusnak vélt tárgynak a történetét mutatja be, és azt, hogy hogyan jön rá a tudomány – a muzeológia, a művészettörténet a filológia–, hogy nem létezhetett az erényöv olyan formában és olyan használattal, ahogy a közvélemény hiszi, vagy sokáig hitte. A sokáig 150-200 éves periódust jelent. Nem tudom, mennyire befolyásolja a karika a nézőket, mi a szülőket szerettük volna orientálni vele arra, hogy nem biztos, hogy ide kisgyerekkel kell bejönni. De a kiállítás szakmai napján sok történész és muzeológusok jött kisgyerekkel, és nagyon élvezték a gyerekek is. Nagyon fontos üzenetet mond el részben a történelemről, részben egy tárgynak a történetéről, és arról, hogy hogyan dolgozik a történész, a muzeológus.

Varga Benedek elmondta: az erényöv mítosza egy teológiai fogalomból született. A latin kifejezés – cingulum castitatis – az V. század közepétől létezik, a lélek tisztaságának megőrzését jelenti, de mindenféle tárgyi manifesztáció nélkül.

Szex és önkény a szentesi múzeumban. Fotó: Segesvári Csaba (galéria)

A XV. század közepe és a XVI. század eleje között megjelenik az erényöv szatirikus hasonlatként, képtelen eszközként való ábrázolása. Az első kódexábrázolás 1403-ból való, Konrad Kyeser Bellifortisában a tréfa eszköze, aztán hamarosan már a lehetetlenség szimbóluma a képzőművészetben. A szatirikus ábrázolás a XVIII. század elején is jellemző, például Voltaire-nél az a megoldás, hogy ha a nő szerelmes a férfiba, akkor nincs miért aggódni.

– Arra, hogy a középkorban nem létezett az erényöv, többek között az utal, hogy a szatirikus erotikus irodalomban nyoma sincs. Boccaccio Dekameronjában, Rabelais Pantagruel-jében sem találkozunk vele. A XVIII. század 40-es éveitől viszont vált a kép, és ez után valósnak hiszik a tárgy történetét, ami abból fakad, hogy ilyennek akarja látni a középkort a felvilágosodás kora. A Nagy Francia Enciklopédia ebben élen jár, Diderot és D'Alambert műve ki is van állítva a vonatkozó passzusnál, amely kimondja, hogy bizony, ilyenek ezek a feudális urak, ilyen a középkor, a nőket meg akarják alázni és alávetettségben tartani.

Az erényövet aztán a XIX. század kezdi el valóban használni részben a női hűség kikényszerítésére, valamint hogy a pubertáskorú gyermekek éjszakai önkielégítést megakadályozza. Az eszközt bőrből és különféle fémekből készítették. Szabadalmak születtek Skóciában, Amerikában, Franciaországban, számos reklám és hirdetés található orvosi lapokban gyerekeknek szánt változattal. A kiállításon látható egy 1917-es szabadalom is. Elmebetegségnek tartották az önkielégítést, az ezen ábrázolt erényöv ennek megakadályozására szolgálna felnőtteknél.

Szex és önkény a szentesi múzeumban. Fotó: Segesvári Csaba (galéria)

A kiállításon a klasszikus középkori hamisítvány övek másolatait lehet jellemzően látni, olyanokat, amelyekkel a British Museumban vagy a Musée de Cluny-ben is lehetett találkozni. Ezeket az elmúlt 15 évben vonták vissza sorban a kiállításokról, mint hamisítványokat. Bemutatnak viszont egy 1890-es évekből származó, részben bronzból, részben vasból készült változatot is.

– A kiállítás nem foglalkozik a XX. századi jelenséggel, ez nem érdekelt minket. Úgy tűnik egyébként, hogy az erényöv a század végi meglehetősen libertárius szexuális kultúrában tömegesen használt eszközzé vált. Az interneten elképesztő mennyiségű hirdetést találtak a kollégáim, amikor a kiállításra készültek. De nem erről akar szólni a kiállítás, hanem arról, hogy mi a tárgy története, mi a múzeumi tárgy története és hogyan jövünk rá, hogy valami nem úgy működött, ahogy korábban hittük.

Az erényöv titkos történetei című kiállítás Budapestről érkezett Szentesre, ahonnan tovább megy Szegedre, majd Veszprémbe és Szekszárdra is.

A rovat legfrissebb cikkei

A nyitóoldal témái

Érzelmes búcsú a pokoli zajtól

Közte tíz: Pick Szeged-Ferencváros 35-25

Pedig már megvolt: Honvéd-Szeged Beton 9-9

hirdetés

Bulgária 1 hét

Vásároljon E-jegyet a Tisza Volán

Fantázia Függönyszalon - ha